

Kirje

19.5.2020

VN/8421/2019
VN/8421/2019-TEM-17

Sosiaali- ja terveysministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriön alalla ei ole esteitä yleissopimuksen ratifioinnille. Ministeriö pitää tärkeänä, että Suomi ratifioi sopimuksen, jolla voidaan merkittävästi parantaa työntekijöiden suojelua väkivallalta ja häirinnältä työelämässä.

Ministeriö pitää hallituksen esitysluonnosta hyvin valmisteltuna, mutta esittää kuitenkin harkittavaksi siihen muutamaa tarkennusta.

1.2 Valmistelu, Kansallinen valmistelu

Sivulla 2 kuvataan jäsenvaltioiden velvollisuutta saattaa ILOssa hyväksytyt asiakirjat määräajassa eduskunnan käsiteltäväksi. Muodollisesti tuo velvoite on tämän sopimuksen osalta jo täytetty TEM:n lähettämä vuodel 2019 työkonferenssiraportin eduskunnalle 5.2.2020. Raportin liitteenä eduskunnalle toimitettiin myös nyt lausunnon kohteena olevat sopimus ja sitä täydentävä suositus.

Sivulla 3 kuvataan ILO-neuvottelukunnan toimintaa. Kohtaa, jossa puhutaan ILOlle lähtevien lausuntojen liitteiksi laitettavista näkemyksistä, olisi hyvä tarkentaa siten, että tämä oikeus koskee neuvottelukunnassa edustettuina olevia työmarkkinakeskusjärjestöjä (merenkulkualan lausuntoja lukuun ottamatta). Sen sijaan neuvottelukunnassa edustettuna olevien muiden viranomaisten lausunnot otetaan huomioon hallituksen lausuntoa laadittaessa. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa termi ”työmarkkinatoimijat” termiksi ”työmarkkinakeskusjärjestöt”.

6 Sopimuksen määräykset ja niiden suhde Suomen lainsäädäntöön

EU:n toimivalta ja lainsäädäntö, s. 7

Kohdan lopussa mainitaan Euroopan tason työmarkkinajärjestöjen solmima häirintää ja väkivaltaa työssä koskeva puitesopimus. Koska osa vastaavista puitesopimuksista on pantu täytäntöön neuvoston direktiivillä, voisi olla paikallaan mainita, että tämä puitesopimus ei ole jäsenvaltioita oikeudellisesti sitova.

III Keskeiset periaatteet, s. 19

Kohdassa luetellaan lainkohtia, jossa edellytetään työntekijöiden tasapuolista kohtelua mm työsopimuslaissa. Lueteltujen säännösten ohella myös **merityösopimuslain** (756/2011) 2 luvun 2 §:ssä säädetään vastaavalla tavalla tasapuolisesta kohtelusta ja syrjintäkiellosta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

www.tem.fi

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 1 luvun 7 ja 8 § koskee tasapuolisuutta ja yhdenvertaisuutta julkisissa työvoimapalveluissa. Julkisenä työvoima- ja yrityspalveluna tarjotaan työnhakijalle työriidasta työtarjouksen tai muun henkilökohtaisen palvelun yhteydessä. Saman luvun 8 §:n mukaan julkista työvoima- ja yrityspalvelua tarjottaessa, kehitettäessä sekä siitä tiedotettaessa on aktiivisesti edistettävä yhdenvertaisuuden toteutumista sekä naisten ja miesten välistä tasa-arvoa työmarkkinoilla. Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tarjottava julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tasapuolisesti samojen periaatteiden mukaisesti riippumatta henkilöasiakkaan sukupuolesta ja yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Työ- ja elinkeinoviranomaisen on esiteltävä työ- ja koulutusvaihtoehtoja, avoimia työpaikkoja ja työnhakijoita siten, että henkilöasiakkailta on samanlaiset mahdollisuudet työnhakuun, ammatilliseen kehittämiseen ja koulutukseen sukupuolestaan ja yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista riippumatta.

Lain 1 luvun 7 §:n mukaan julkisessa työvoima- ja yrityspalvelussa noudatetaan tasapuolisuutta ja puolueettomuutta. Työriita ei vaikuta julkiseen työvoima- ja yrityspalveluun. Työ- ja elinkeinoviranomaisen on kerrottava työnhakijalle työriidasta työtarjouksen tai muun henkilökohtaisen palvelun yhteydessä. Saman luvun 8 §:n mukaan julkista työvoima- ja yrityspalvelua tarjottaessa, kehitettäessä sekä siitä tiedotettaessa on aktiivisesti edistettävä yhdenvertaisuuden toteutumista sekä naisten ja miesten välistä tasa-arvoa työmarkkinoilla. Työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tarjottava julkisia työvoima- ja yrityspalveluja tasapuolisesti samojen periaatteiden mukaisesti riippumatta henkilöasiakkaan sukupuolesta ja yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Työ- ja elinkeinoviranomaisen on esiteltävä työ- ja koulutusvaihtoehtoja, avoimia työpaikkoja ja työnhakijoita siten, että henkilöasiakkailta on samanlaiset mahdollisuudet työnhakuun, ammatilliseen kehittämiseen ja koulutukseen sukupuolestaan ja yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista riippumatta.

Lisäksi lain 12 luvun 4 §:ssä säädetään tasapuolisuudesta yksityisiä työvoimapalveluita annettaessa. Yksityisillä työvoimapalveluilla tarkoitetaan tässä laissa työ- ja elinkeinoviranomaisesta riippumattomia yksityisen tai oikeushenkilön tarjoamia työnhakijalle ja muita työnhakuun liittyviä palveluja sekä työvoiman vuokrausta. Yksityisiä työvoimapalveluja tarjoavien on noudatettava lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua tasapuolisuutta.

Hallituksen esityksessä olisi perusteltua todeta, että **laissa yksityisyyden suojasta työelämässä** (759/2004) työntekijöiden suojelu väkivallalta ja häirinnältä on tunnustettu sellaiseksi intressiksi, että se oikeuttaa lain 5 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan työnantajan kohdentamaan kameravalvonnan tiettyyn työpisteeseen, jossa työntekijöitä työskentelee, jos tarkkailu on välttämätöntä muun muassa työntekijän työhön liittyvän ilmeisen väkivallan uhkan tai hänen turvallisuudelleen tai terveydelleen ilmeisen haitan tai vaaran ehkäisemiseksi. Lisäksi lain 5 luvun 17 §:n 2 momentin mukaan työnantaja voi käyttää kameratallenteita muun muassa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa tarkoitetun häirinnän tai ahdistelun, yhdenvertaisuuslain 14 §:ssä tarkoitetun häirinnän taikka työturvallisuuslaissa tarkoitetun häirinnän ja epäasiallisen käytöksen selvittämiseksi ja toteennäyttämiseksi, jos työnantajalla on perusteltu syy epäillä työntekijän syyllistyneen häirintään, ahdisteluun tai epäasialliseen käytökseen.

- 10.2. Käsittelyjärjestys, s. 35 Kohdassa luetellaan kansainvälisiä sopimuksia, jotka liittyvät lausunnon kohteena olevan sopimuksen alaan. Kohdassa viitataan vain ylimalkaisesti ILO:n perustavaa laatua oleviin sopimuksiin. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää perusteltuna, että myös näitä sopimuksia, erityisesti työelämän yhdenvertaisuutta koskevia sopimuksia nro 100 ja 111 selostetaan tässä esityksessä vastaavalla tavalla kuin on tehty YK:n ja Euroopan neuvoston sopimusten osalta.

Osastopäällikkö

Antti Neimala

Hallitusneuvos

Liisa Heinonen

Tiedoksi

Tarja Kröger, TEM
Tiina Heiskanen, TEM